

ที่ นร ๐๕๐๖/๖๗๖๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๗๗
ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๗/๑๐๕๖๕ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๒

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน” ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็น และผลการพิจารณาของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ และขอขอบคุณสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

23 เม.ย. 2552

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th Nm52-4-19/กันยรักษ์

ร.ลคร.
ผอ.สวค.
ผอ.กลุ่ม
จวค.
ผู้พิมพ์

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓
เรื่อง ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน ซึ่งกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้แจ้งผลการพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)
กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ (สศช.) แล้ว มีผลการพิจารณา ดังนี้

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ
ข้อ ๑ ชุมชนเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของประเทศ ชุมชนเป็นที่รวมของสถาบันทางสังคม ที่สำคัญ ๓ สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว สถาบัน ศาสนา และสถาบันการศึกษา หากชุมชนส่วนใหญ่ ของประเทศได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งสามารถ พึ่งตนเองได้ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองของประเทศย่อมทำได้ง่าย ในทาง ตรงกันข้ามถ้าชุมชนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังอ่อนแอไม่สามารถพึ่งตนเองได้ การพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศย่อมยาก ที่จะบรรลุผลสำเร็จ การพัฒนาศักยภาพของชุมชน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งควรเป็นนโยบายที่สำคัญ ของรัฐบาล และจัดให้เป็นระเบียบวาระของชาติ	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังกล่าว โดยมีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็น การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสามารถ พึ่งตนเองได้ ดังนี้ ๑. ควรสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแนว พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้าง ความเข้มแข็งและความสามารถในการพึ่งตนเองได้ อย่างยั่งยืน ๒. นอกจากการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้าง ทุนทางสังคมเพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าทาง เศรษฐกิจแล้ว ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างทุนทาง วัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย ๓. การพัฒนาศักยภาพของชุมชน ควรคำนึงถึง การพัฒนาองค์กรชุมชน องค์กรภาคประชาชน ต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้าง ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งร่วมด้วย ๔. ควรสนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเพื่อสร้าง ความเข้มแข็งในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ
ข้อ ๒ การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ จำเป็นต้องสร้างความพร้อมของชุมชนให้สมาชิกของชุมชนมีจิตใฝ่รู้ ใฝ่พัฒนา มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง การพัฒนาชุมชนที่ได้รับความสำเร็จจะต้องเกิดจากภายในจากประชาชนในชุมชน	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นการสร้างความพร้อมของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ ดังนี้ ๑. ชุมชนหลายแห่ง ซึ่งเป็นชุมชนเข้มแข็ง ควรได้มีการทำการศึกษา วิเคราะห์รวบรวม เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนอื่นๆ มิใช่เพื่อเป็นต้นแบบ แต่เพื่อเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าการร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งนั้น จะก่อให้เกิดผลดีอย่างไรบ้าง ๒. ระบบการศึกษาสามารถพัฒนาคนในชุมชนให้มีศักยภาพได้ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา หรือสถาบันทางวิชาการในท้องถิ่นเข้ามาหนุนเสริมตามความต้องการและสภาพปัญหาของชุมชนนั้นๆ ๓. สมาชิกของชุมชนจะมีความรู้จำเป็นต้องอาศัยการเปิดช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายของภาครัฐได้
ข้อ ๓ การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ จะต้องเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมมีการพัฒนาอย่างครบวงจรและบูรณาการในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จิตใจ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่มุ่งเน้นในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัตถุ จะทำให้การพัฒนาชุมชนขาดบูรณาการและความสมดุล เป็นการพัฒนาที่ไม่สมบูรณ์และไม่ยั่งยืน	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ๑. ควรพิจารณาการเสริมสร้างความสมดุลระหว่างทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ๒. การพัฒนาชุมชนอย่างครบวงจรทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จิตใจ วัฒนธรรม นั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่ได้จากระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมร่วมด้วย ๓. รัฐบาลควรมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากขึ้น ๔. นโยบายของรัฐบาลที่ลงสู่ชุมชนจะต้องไม่สวนทางกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ
	๕.แผนชุมชนควรเกิดมาจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเหมาะสมตามสภาพความเป็นจริง
ข้อ ๔ การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่ถูกต้องและเหมาะสม กล่าวคือ มียุทธศาสตร์การเสริมสร้างทุนทางสังคมในชุมชน ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดี รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนทั้ง ๔ ด้าน เป็นยุทธศาสตร์ของชาติ ในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ เพื่อให้เกิดเอกภาพ และการผนึกกำลังกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาชุมชน	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ที่ได้เสนอยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนทั้ง ๔ ด้าน โดยเห็นควรให้มีการบูรณาการแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนสามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนทั้งระบบ
ข้อ ๕ เนื่องจากการพัฒนาชุมชนเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งและเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐบาล ภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน รัฐบาลจึงควรแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสร้างศักยภาพชุมชนแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีและผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนของภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ โดยมี พม. เป็นหน่วยงานหลัก	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ที่เสนอให้รัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสร้างศักยภาพชุมชนแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีของส่วนราชการต่างๆ เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในองค์ประกอบของคณะกรรมการนำโดยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) โดยมีคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนของ พม. (นางกานดา วัชรากัย รองปลัดกระทรวงฯ) และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
ข้อ ๖ รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนให้แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อให้สมาชิกของชุมชนได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ การฝึกอบรมและการพัฒนาศักยภาพของตนเอง	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ๑. ควรกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาล โดยเป็นมติคณะรัฐมนตรีให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนให้แพร่หลาย

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ
	๒. ส่งเสริมให้วิทยาลัยชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการโดยสนับสนุนการออกกฎหมายพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชนโดยเร็ว ทั้งนี้ รัฐบาลควรสนับสนุนการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาที่มีการทำงานเชื่อมกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ มีการบริหารจัดการร่วมโดยชุมชน ซึ่งจะเป็นกลไกของชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในเชิงวิชาการโดยการให้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กรชุมชนผ่านการทำงานแบบเครือข่ายองค์กรชุมชน/การจัดการศึกษา/ฝึกอบรมตามความต้องการของชุมชน
ข้อ ๗ รัฐบาลควรจัดให้มีการมอบรางวัลระดับชาติแก่ชุมชนและผู้นำชุมชนที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของชุมชน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนและผู้นำชุมชนอื่น ๆ	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนและผู้นำชุมชนอื่น ๆ ในการพัฒนาชุมชน โดยปัจจุบันเป็นการดำเนินงานที่หน่วยงานต่างๆ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว
ข้อ ๘ รัฐบาลควรให้มีการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการพัฒนาชุมชน การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรค โดยให้มีการนำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าให้แก่ประชาชน สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ทราบเป็นระยะๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา โดยมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม	เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแห่งชาติ ถือเป็นการกลไกหนึ่งซึ่งจะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาชุมชนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน ซึ่งในอำนาจหน้าที่และกระบวนการปฏิบัติงานจะมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดจนปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาก็จะส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเป็นระยะ โดยให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่ารัฐบาลควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างองค์กรชุมชนและรัฐบาล เพื่อการประสานเชื่อมโยงระหว่างประชาชนและภาครัฐที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

นายสุรชัย ภูประเสริฐ
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

23 เม.ย. 2552

ร.สท.
ผอ.สทศ.
ผอ.กลุ่ม
จวค.
ผู้พิมพ์